

ROLLBESÄTTNINGEN

(Drama i en akt, skrivet 2021)

© Matts Göransson

**”Det är ont om lysande begåvningar numera, det är sant, men de vanliga skådespelarna har blivit oändligt mycket bättre.”
Läkaren Dorn i Tjechovs pjäs Måsen.**

Introduktion: En regissör söker två skådisar, en manlig och en kvinnlig, inför föreställningen av pjäsen Den släckta kärlekstörsten. Det stycket är skrivet i en akt och utspelar sig en solig vårdag i Hagaparken nära Stockholm. Eftersom regissören frilansar får han bara betalt för sitt arbete om han lyckas få pjäsen i så bra skick, efter några få repetitioner, att den kan väntas dra publik. Detta ska avgöras av stadsteaterns repertoarråd då de sett pjäsen i ett slags preliminär uppspelning. Regissören har sökt arbetslösa skådisar på nätet och valt ut tio, fem av varje kön, för närmare granskning.

Pjäsen ska spelas som första akten, med Den släckta kärlekstörsten som nummer två.

Regissören är en magerlagd man nära femtioårsålder, gift utan barn, och ser både vältränad ut och verkar betydligt yngre än sin ålder. Han har hankat sig fram i teatervärlden som frilansare, delvis med ekonomiskt stöd från sin fru, och vägrar lämna drömmen om att få arbeta tillsammans med skådisar trots motgångar.

Julia är 35 år, en av de tio skådisar regissören funnit på internet. Hon ser bra ut.

Magnus är en idrottstyp jämngammal med Julia. Lantbrukarson.

Karin är 35 år, delar lägenhet med Julia. Sjuksköterska.

Erik är 39 år, lärarvikarie.

+ 6 inte namngivna skådisar som blir ointresserade av rollerna och hoppar av.

(Två veckor har gått av semestermånaden Juli. På en liten scen i södra delen av Stockholm sitter tio yngre skådespelare. Deras enkla stapelbara stolar är placerade i en halvcirkel mitt emot regissörens. Ett mjukt ljus från några få strålkastare belyser scenen, salongen är mörk.)

Regissören

Tack för att ni kom så här mitt i semestern! Jag är frilansare som ni, och stadsteatern ger oss inte en krona om vi inte drar iland en bra föreställning. Så nu vet ni förutsättningarna.

Skådis 1 (tjej)

Menar du att vi ska jobba gratis?

Regissören

Om man vill kan man tolka det så. Vi jobbar med texten ett par veckor och spelar sedan upp den, så ska vi nog få napp!

Skådis 1 (tjej)

Jag är ensamstående med en kille på fem. Vi klarar oss knappt på a-kassan...

Regissören

Om vi gör det här bra, tar stadsteater oss under sina vingar. Det här är vår chans till ett jobb med lön!

Skådis 1 (tjej)

Jag gillar inte att spela med min framtid!

Regissören

Jag hör vad du säger. Tack för att du kom hit! (Skådis 1 reser sig och lämnar scenen.)

Skådis 2 (kille)

Var inte det där lite grymt? Hon har ju läst pjäsen som alla vi andra och lagt ner tid på texten.

Regissören

Så är det, tack för att du kom du också! (Skådis 2 lämnar scenen.)

Skådis 3 (kille)

Kan vi få veta lite mera om vad som gäller?

Regissören

Javisst. Först tittade jag på era bilder som ni mailade mig, läste vad ni skrev, och försökte välja: Ni verkade passa för rollerna. Sedan mailade jag texten till er som jag valt ut. Ärligt talat hittade jag faktiskt pjäsen på nätet. (Han drar på munnen). Den släckta kärlekstörsten. Ett ångestfyllt drama i en akt som inte spelats förr.

Skådis 3 (kille)

Den har två roller. Betyder det att du bara behöver två av oss här?

Regissören

Helt rätt! En kille och en tjej som kan spela samstämt med varandra - och mig.

Skådis 3 (tjej)

(Hon reser sig.) Ursäkta, men det här låter för osäkert, så jag tackar nej. (Hon går.)

Regissören

(Han suckar). Den som har mest pengar, den som är berömd har alltid haft en fördel. Är det välförtjänt är det inte orättvist. Man hur ofta stämmer det?

Skådis 3 (kille)

Och vi andra då, handlar det om att äta eller ätas?

Regissören

Livet är inte mer än arbetstillfällen. Folk slår blå dunster i varandras ögon, eller ljuger och bedrar i värsta fall. Den gömda personligheten är vad jag vill komma åt med ert och mitt arbete - och den här pjäsen jag hittade.

Skådis 3 (kille)

Det här blir för avancerat för mig! Det var trevligt att få chansen ändå. (Han reser sig, skakar hand med regissören och går.)

Skådis 4 (tjej)

(Hon skrattar till dämpat.) Ursäkta mig, jag kom att tänka på den där gamla historien ... så var det bara fyra kvar...

Regissören

Som ni vet är det viktigare att bottna i en roll på scenen än att bara sjunka in i en annan person - om pjäsen är bra. Det räcker inte med erfarenheter från ert eget livs vindlingar. Personligheten måste ha de rätta vinklarna och vråna för att träffa den ton som bär. Att sakna egna upplevelser kan till och med vara bra ibland!

Skådis 4 (tjej)

Och hur ska du komma fram till det, om jag får fråga? Ska vi ha psykoanalys och berätta om vår taskiga barndom?

Regissören

(Han skrattar, men blir allvarlig.) Är inte alla pjäser som berör ett slags psykoanalys?

Skådis 4 (tjej)

Hur blir vi två av oss här, vi är ju fyra?

Regissören

Jag litar på er uppriktighet mot varandra. Först presenterar vi oss och tar fram det viktigaste i våra liv. Sedan väljer ni själva vem ni vill bilda par med. Och så tar vi en scen ur pjäsen som paren spelar, alltså läser upp i första vändan.

Skådis 4 (tjej)

Men om vi upptäcker efter ett tag att vi valt fel person att spela med?

Regissören

Det är inte säkert att vi byter. (Han drar på munnen.) Det är ju jag som ska föreställa regissören!

Skådis 4 (tjej)

Jag kan börja. (Hon reser sig, vänder omväxlande kroppen och huvudet mot regissören och de övriga.) Jag heter Julia, är 35 år, gick ut scenskolan för tio år sedan och har haft några ströjobb som frilans sedan dess. Mest försörjer jag mig som lärare på dagis, och bor tillsammans med Karin här. (Hon gör en gest.) Mina föräldrar har alltid varit snälla, så det var svårt att flytta hemifrån, men de bor nära, i radhus i Täby. Jag hade det aldrig jobbigt som barn, utom när jag blev retad för mitt utseende ibland. (Hon är en smal och attraktiv tjej, sätter sig.)

Regissören

Vi lyssnar gärna på nästa! (Han ler.) Ni är ju skådisar allihop.

Skådis 4 (kille)

Eftersom jag sitter bredvid Julia... (Han reser sig tvekande.) Jag heter Magnus, som i pjäsen vi ska repa, och är 39 år. Hoppas det varken är en fördel eller nackdel... Uppväxt i Dalarna på en bondgård. Jag har jobbat med djur sedan jag kunde gå. Hemma bråkade vi mycket när jag flyttade hit, men inte annars. Jag gick på gymnasiets estetiska program. Det var ingen som gillade att jag ville bli skådis. Därför

kom jag inte in på skolan förrän efter tredje försöket, och blev klar för två år sedan. Jag har gjort lite reklamjobb, bland annat i teve, det är allt. Jag åker hem och jobbar så mycket jag hinner på gården, men har en lya här i stan.

Regissören

(Sittande.) Tack! Nu vill vi höra lite om Karin som är kompis med Julia!

Skådis 5 (tjej)

(Hon reser sig beslutsamt.) Ni vet att jag heter Karin. Julia och jag är lika gamla. Vi träffades på scenskolan och hittade en trea här på söder där vi bott i några år. Det är ett sjå när vi får besök på rummet, men det går ju att stänga dörrarna. (Hon fnissar generat.) Först pluggade jag till sjuksköterska, som mina föräldrar hjälpte mig med. Sedan såg jag på jobbet att det här med liv och död kunde bli något annat på scenen. Jag är kvar på sjukhuset, men de små roller jag haft på teatrarna här i stan gjorde att jag vill ha mer. (Hon sätter sig.)

Regissören

(Till den återstående killen.) Varsågod!

Skådis 5 (kille)

(Han ser sig omkring, står upp.) Alla verkar så vanliga, så jag är nog lika trist. (De skrattar gemensamt.) Mitt namn är Erik utan ärtsoppa, jag har ingen kunglig släkt. (Alla skrattat igen.) Är 39 år, uppvuxen i Djursholm, bor hemma i källaren med egen ingång, jobbar deltid som lärare i närheten och gillar att springa i skogen. Frågor på det? (Han sätter sig hastigt, reser sig snabbt igen.) Jag gick ut scenskolan för fem år sedan, men har inte jobbat som skådis sedan dess.

Regissören

Jag är tydligen den ende här som inte är skådis. Ni vet ju vad jag heter och kanske att jag fyllt 46. Jag har mest jobbat med reklamfilm de senaste tio åren, så min fru inte behöver försörja mig. Jag gillar bilder, särskilt scenbilder, men vill att de ska uppstå i stunden för att ha sitt ögonblick av liv. Pjäsen ni har läst, Den släckta kärlekstörsten, hittade jag som sagt på nätet, efter att en kompis tipsat mig.

Julia

Kan vi vara här hur länge som helst? Kostar det inget?

Regissören

Vi har två veckor på oss, men får bara använda scenen på förmiddagarna. Jag tjatade mig till att stadsteaterns repertoarråd skulle se oss spela upp den här enaktaren. De avgör hur vi lyckats, och om det blir en fortsättning under deras flagg. Min kompis

hade känningar, så han fixade att vi kan låna den här teatern, eftersom han rycker in som scenograf överallt.

Magnus

Varför ska vi satsa på en kortpjäs som aldrig spelats förr?

Regissören

Vem har inte kysst sin första flicka förr eller senare? (Alla skrattar, därefter allvarligt.)
Det finns för få enaktare som jag tycker fångar en mänsklig helhet i ett litet format.

Magnus

När ska vi börja repa?

Regissören

Imorgon klockan nio hade jag tänkt. Men idag känner vi på pjäsen tillsammans och läser en scen. Så ni och jag får en känsla för texten. Ta er igenom hela stycket igen till imorgon, och berätta hur ni känner för det hela. Och glöm inte att ni ska välja en partner att spela en av de två rollerna med och mot. (Han ler.)

Karin

Jag känner mig fruktansvärt osäker och nervös!

Regissören

Det gör jag också. Du kan börja läsa med Erik. Sidan fem i manuset. (Han har redan sidan uppslagen i knät, skådisarna bläddrar,)

Julia

Men vi skulle ju välja par - först till imorgon...

Regissören

Javisst, nu läser vi bara och hör hur replikerna fungerar. Jag bryter ungefär mitt i scenen, då får du och Magnus ta över till slutet.

Karin

Ska jag läsa Mariannes repliker? (Regissören nickar och gör en gest.)

Regissören

Ja tack. Börja med sidan fem där hon säger: Besvärar jag dig? Har Erik hittat stället? (Erik nickar, sneglar på Magnus.) Du läser alltså Magnus repliker.

Karin

(Hon börjar läsa trevande, därefter med ökad inlevelse.) Besvårar jag dig? Skäms du för att du träffade mig på psykakuten? (Hon ställer sig upp.) Hade det inte varit bättre om vi stött ihop på stan?

Erik

(Han sitter fortfarande, läser.) Jag var ju själv där. Du såg mig först.

Karin

För att jag är så självständig, ja.

Erik

Tvärtom! Ingen kvinna har tagit mig på allvar förut. Jag tror att glömskan... glömskan är den förbannelse som ger mig sömnsvärigheter.

Karin

Du har alltid varit så stark.

Erik

Jag beundrade dig för att du kunde sjunga. Sjunger du fortfarande i kyrkokören?

Karin

När du gick till jobbet på morgnarna, undrade jag om jag skulle få se dig igen.

Erik

Jag var alltid rädd för att misslyckas med mina beräkningar... när jag satt vid mitt skrivbord.

Karin

Men du är trygg med dina siffror. Du har rätt eller fel i ditt arbete! Så bra har inte jag det. Lag och rätt; Alla tolkningar gör mig vansinnig. Jag gillar inte att vara någons domare.

Erik

Du var så vacker när du sminkade dig som modell. Innan vi åt frukost. Sedan gick du iväg och ställde dig framför kameran. Jag undrade för vem du gjorde det.

Karin

Tänk om jag kunde leka så idag, och tjäna lika mycket pengar på det.

Erik

Jag var avundsjuk jämt. Gjorde jag fel på jobbet, med beräkningarna, kunde en konstruktion braka ihop. Mitt jobb är på liv och död

Karin

Vet du att jag alltid varit orolig för dig? Varje gång du undvek mig med blicken mådde jag dåligt.

Erik

Äh, jag klarar mig. Har jag inte gjort det hittills, kanske? (Han ställer sig upp.)

Karin

Du blandade olidfärgade kläder i tvättmaskinen, det gör du säkert fortfarande.

Erik

Jag har aldrig haft problem med den saken. Det blir rent utan missfärgningar. Till och med när jag kör tvätten på sextio grader.

Karin

Om du vore kvinna kunde du förstå hur jag tänker.

Erik

Jag ville aldrig förlora dig. När jag var löjligt ensam, var du med mig överallt.

Karin

Den ångest jag känner när jag går till jobbet... den vill inte släppa förrän jag lägger mig på kvällen. Med vilken skärpa fattar jag mina beslut i rätten... när mitt eget liv är så ovisst?

Erik

På kvällen, efter ett av dina jobb som modell... såg jag att du var vackrare än på morgonen. Poserandet framför kameran en hel dag... det gjord att jag inte kände igen dig.

Regissören

(Han reser sig från stolen.) Tack. Kan Julia och Magnus fortsätta?

Julia

(Hon reser sig.) Det känns bekvämast för mig att stå. (Regissören gör en godkännande gest, sätter sig.) Magnus, är du med? (Magnus nickar sittande.)

Julia

(Hon börjar läsa.) Känn på mina bröst! Tycker du inte de blivit större? Om jag hade fött barn skulle de säkert hänga ner.

Magnus

När min mamma dog för två år sedan, funderade jag på vad jag skulle göra med hennes smycken. Hennes treradiga pärlhalsband, som hon alltid bar... det var inte ens odlade pärlor... det sa juveleraren jag frågade.

Julia

Saknar du henne?

Magnus

Hon levde ett bra liv. Hon ville bara följa efter pappa. Dagen efter han gick bort. Det var hennes enda önskan...

Julia

(Hon läser med ökande inlevelse.) Jag vågar inte tänka på om något skulle hända dig.

Magnus

Du har rätt: Jag har fortsatt att blanda kläderna, när jag kör kulörtvätten.

Julia

Varför blev aldrig du och jag ett par? Var det bara för att jag saknade dig så mycket?

Magnus

Mitt liv med möten och separationer... Livet är en tidsfråga... en fråga om rätt tid. Du skrattar du, men jag har lärt mig att inget håller, om man inte räknar rätt.

Julia

Förlåt Magnus. Jag menade inte att vara respektlös. Ibland tror jag att det är min ångest som håller mig igång. Att det är därför jag klarar av min vardag.

Magnus

Marianne, jag vill att du sätter dig i mitt knä igen.

Julia

Inbillar du dig att jag har lust att kasta bort min dag på dig? För att du vill bli tillfredsställd.

Magnus

När jag var i tjugooårsåldern fick jag ångest den här tiden på året. När björken, almarna och lönnen sprack ut, då tvivlade jag på mig själv. Allt sådant är borta nu.

Julia

Jag kände mig stark på våren. Det gör jag fortfarande. Solen som tränger igenom alla bleka nya löv... högt över mig. Jag andas in rymden, den fyller mig. Jag känner mig så lätt.

Magnus

Sedan fick jag allergi. Jag visste inte vad den berodde på... eller varifrån den kom. Jag levde med sjukdomen några år, och glömde bort att söka hjälp. Den försvann av sig själv. Men jag minns hur jag nös för ingenting.

Julia

Det var länge sedan jag bestämde mig för att inte skämmas. För saker som jag inte vet någonting om. Får jag sätta mig i ditt knä igen? (Hon ser stående upp från sin läsning.)

Regissören

Tack, vi stannar där. Imorgon ses vi här vid niotiden. När ni går igenom pjäsen igen, bestäm er för vem ni tycker ska spela med eller mot er! (Han ler, alla går, scenens ljus släcks.)

(Följande morgon anländer de fyra skådisarna punktligt. De går småpratande nedför gången mot scenen. Regissören sitter redan där i samma ljus som gårdagens. Stolarna är placerade som förut. Skådisarna slår sig ner på stolarna, pratar med låga röster, byter plats etcetera och tystnar därefter.)

Regissören

Välkomna till vår gemensamma förmiddagskurs i tolkningsföreträde!

Julia

Den repliken tycker jag inte om!

Regissören

(Han skrattar till.) Livet är en tolkningsfråga. Den här pjäsen är öppen för tolkningar. Vad håller Marianne och Magnus på med innerst inne?

Erik

De har gått vilse och vill hitta en väg tillbaka. Fast på olika sätt.

Julia

De borde hållit sig på vägen! Tillsammans. Från första början, då de hittade varandra.

Regissören

Varför träffas de på psykakuten i pjäsens börjar?

Erik

Marianne har ju ångest som hon vill ha hjälp med, och Magnus kan inte sova.

Julia

De fattar ju inte varifrån deras problem kommer. Sedan dansar de runt, mer och mer desperat utan att upptäcka kärnan.

Erik

Folk håller bara på med sina mobiler dag och natt. De orkar inte ta till sig den här pjäsen...

Regissören

Det är därför den är kort: I en akt. Pjäsens par, Marianne och Magnus, har olika utgångsläge. Hon är jurist och domare i tingsrätten. Han är tekniker och jobbar med hållfasthetslära. Och så har de varit gifta. Något måste ju ha förenat Marianne och Magnus...

Julia

Det är bara sex! Om de fattat det rasar allt ihop igen. Bra jobb och pengar har de ju båda två. (Hon ser ut över den mörka teatersalongen). Men det är spännande att följa deras brottning när de trevar efter grepp på varandra, runt, runt i ringen.

Regissören

Försöker de återförenas genom att ha sex? Finns det inte mer?

Erik

Jag gillar deras hjälplöshet. Båda är starka men ändå svaga. I alla fall Marianne hatar och älskar om vart annat.

Regissören

Vem har huvudrollen tycker ni?

Erik

Det växlar hela tiden. När den ene är svag är den andra stark.

Julia

Marianne är starkast. Hon har modet att försöka ta livet av sig!

Regissören

Så kan jag se det också. Hon träffar Magnus på psykakuten, hennes kärlek blossar upp igen, de älskar diskret ett par gånger i den folktomma parken och sedan vill hon begå självmord.

Magnus

Magnus är en träbock, med andra ord. (Alla skrattar.)

Julia

Båda är rädda romantiker! Deras drömsyner kan gå sönder igen.

Magnus

Jag gillar deras försök att få drömmarna att gå ihop med vardagen de lever i. Ta Magnus story om sin döda mammas favorithalsband. Han går till en juvelerare som säger att pärlorna inte är äkta.

Karin

Marianne säger att hon anpassat sig till hans tekniska sätt att se på världen. Men hon erkänner också att hon alltid misslyckats.

Julia

Ja, och för honom är molnen bara synlig vattenånga.

Magnus

Han gillar molnen som han ser, fastän han vet vad det är innerst inne!

Karin

Livet är en tillfällighet. Det gäller att fylla påsen med annat än säd. (Magnus skrattar kort.)

Julia

När jag läst om pjäsen några gånger... Jag undrar om Magnus roll ska vara som mansgris?

Karin

Jaaa... Det stämmer! Och Marianne blir ett sjukt offer som vill bort från livet och döda sig själv.

Regissören

Är det säkert att Magnus driver Marianne till att försöka ta livet av sig? Varför skär hon sig då med en glasbit under bordet utan att han ser det?

Karin

Hon har plågat sig själv och fått nog, och pjäsen visar att hon tar det som sitt privata misslyckande.

Regissören

Kan ni greppa hela stycket och säga vad det handlar om för er?

Magnus

Köttets lusta och känslornas olust!

Julia

Jag håller inte med! De försöker nå varandra, till och med genom att ha sex flera gånger.

Magnus

Det funkar ju inte! Hon har sönder ett glas med flit under bordet när han är borta vid serveringen. Sedan skär hon sig i smyg när han kommit tillbaka. Istället kunde hon ha sagt något! (Regissören skrattar till, ber snabbt om ursäkt.)

Karin

En kvinna kan inte ta ett större steg än att dra upp kjolen och sätta sig på en man för att ha sex. Det gör Marianne frivilligt flera gånger, så hon kan nå honom med sin kropp, när deras dialog inte funkar.

Magnus

De är känslomässigt handikappade, ursäkta mig, rörelsehindrade eller funktionsnedsatta heter det visst idag...

Julia

(Till Magnus.) Har du inte läst och sett hur de försöker hantera sin oförmåga?

Magnus

Genetik är inte min specialitet. Kaka söker maka. Olycksbarnen dras till varandra...

Karin

Vem har sagt att Marianne och Magnus är olyckliga? De lever med samma besvär som många gör, men inte jag. När jag läser den här pjäsen tackar jag Gud, eller vem som helst, för att jag inte har ett förhållande med en kille.

Julia

Karin, jag är inte rädd för att komma nära någon, som Marianne och Magnus.

Regissören

(Det blir tyst en kort stund.) Tack för att ni gett mig en del att tänka på! Nu vill jag att Julia och Magnus tar oss igenom sista scenen i pjäsen!

Regissören

(Han drar fram ett vitmålat gjutjärnsbord som har stått i skymundan, placerar två stolar i samma stil intill. Ställer sedan en bricka med kaffekoppar och glas på det.) Julia och Magnus, sista scenen sidan 18, hittar ni det? (Julia och Magnus bläddrar i manus medan de går mot bordet, sätter sig, letar i texten, ser upp på varandra.)

Julia

Hur realistiskt ska vi spela? (Hon lägger ifrån sig manuset på golvet.)

Regissören

Teater är alltid realistisk, men bara på scenen, som du vet. Jämför med vardagslivet! (Han ler.) Är du klar att börja Julia? Magnus?

Julia

Jag har lärt mig texten. Pjäsen är inte så lång!

Magnus

(Han har lagt manuset uppslaget på bordet.) Ge mig en minut för att hitta rätta tonen.

Regissören

Marianne och Magnus har alltså varit tillsammans i fem år och gifta i ett. Sedan skiljdes de och har inte träffats sedan dess, men deras förhållande är oavslutat. Hon har blivit jurist och domare, han teknisk lärare i hållfasthet. Av en slump har Magnus bokat tid på Danderyds psykvårdning för sina långvariga sömnproblem. Där stöter han ihop med Marianne som sitter och väntar på akuten. Hon behöver hjälp för att bli fri från sin återkommande ångest. Magnus föreslår att de lämnar sjukhuset tillsammans och struntar i besöket, för att ta en morgonfika i Hagaparken istället. Det är en solig majmorgon och serveringen har nyss öppnat. De är första gästerna där.

Magnus

Jag tror jag hittat rätt ställe. (Han lägger sitt manus uppslaget på bordet.)

Julia

Kan jag börja med repliken som kommer före sista scenen?

Regissören

Javisst. Då flyter det bättre. (Julia och Magnus sätter sig till rätta på varsin stol vid det vita runda bordet i gjutjärn. Regissören står upp på avstånd, gör enstaka gester för att öka eller dämpa tempot, påminnande om en dirigent.) Varsågod ni kan börja!

Julia

Det blöder inte mer. (Hon håller fram handleden över bordet.)

Magnus

Det gör det visst! (Han kysser Julias handled flera gånger.) Saliven har en läkande kraft. Kan ett trasigt glas göra dig så här illa?

Julia

Jag tänkte mig inte för. Jag såg upp på molnen och sträckte ut handen... Det gick för fort.

Magnus

Jag kommer aldrig mer att fylla min tid med överkliga beräkningar. Vill du ha lite vatten?

Julia

(Hon gör en avvärjande gest.) Du är så söt. Du har blod runt munnen. Kom hit. (Magnus lutar sig framåt. Hon pussar honom med stängda läppar.)

Magnus

Det är min kärlekstörst som syns... Jag försöker släcka min kärlekstörst.

Julia

(Hon och Magnus lutar sig bakåt mot stolarnas ryggar.) Har du alltid trott att jag vill döma dig, för något som du aldrig gjort?

Magnus

Mitt liv har varit fyllt av bedömningar... Jag räknar på alla tänkbara risker och möjligheter. Det vet du. Nu har jag sett... nej, jag vill bara se... den klarblå himlen.

Julia

Du är den bästa lögnaren jag träffat. Jag måste ta hand om mitt sår. Tror du inte att det är nödvändigt?

Magnus

(Julia har rest sig, håller runt handleden. Magnus tittar i sitt pjäsmanus.) Ja, jag för min del... Jag kan inget om... Du har rätt.

Julia

Om du inte har något emot det, dricker jag upp det sista vattnet.

Magnus

(Han sitter böjd över manuset på bordet, läser högt.) Jag ser ingenting annat än den här dagen: Björkarnas kronor är röda av nya löv. Almarnas och kastanjernas knoppar har sprängts sönder. Och molnen har dragit iväg.

Julia

Vem orkar ta till sig det du säger? Det gör inte jag.

Magnus

(Han reser sig, kastar ett öga i manuset då och då.) Det är du som har tagit till dig allt, det jag inte kunde. För att vi träffades och du följde med mig.

Julia

Och varför finns du? Varför finns du?

Magnus

Jag finns för mig själv. Som du och alla andra... Sedan vi flyttade isär och lämnade vårt hus, har jag cyklat här, igenom parken. Varenda vacker dag, utom på vintern.

Julia

Vill du följa med mig? Någon måste titta till mitt skärsår på handleden.

Magnus

Jag har glömt att betala. Så frigjord har min tanklöshet blivit, tack vare dig! Vänta på mig är du snäll. (Julia och han har avslutat scenen, båda sitter på stolarna vid bordet.)

Regissören

(Han tar sig om hakan.) Tack Julia och Magnus! (Sedan till Karin och Erik som sett uppspelet sittande vid scenkanten.) Funderingar?

Karin

(Hon säger med hetta.) Julia, hur kan du vara så svag inför en man?

Julia

Bara för att jag lärt mig replikerna är jag väl inte svag?

Karin

Du och jag pratade om det här igår kväll medan vi läste. Marianne måste bli mer feministisk och kämpa bakom replikerna. Hon håller på att mörda sig själv för att hon inte står ut med det patriarkala samhället! Rollen måste spelas mot replikerna, annars kommer ingen vilja se pjäsen.

Julia

Det är livet som gjort henne till vad hon är!

Karin

Just det! Då ska hon göra motstånd! För att publiken ska få behållning.

Julia

Hon har varit fotomodell, utbildat sig till jurist och jobbar som domare nu...

Karin

Hon har kommit långt i samhället, därför är det hennes förbaskade skyldighet att förändra det!

Magnus

Han är en träbock, men har fin fernissa! (Han skrattar till, ingen annan gör det.)

Julia

Jag ser honom mera som en flykting utan hemland. Han behöver hjälp för att hjälpa sig själv.

Karin

Kom igen, Julia! Det är de starkaste som följt med strömmen som lyckas.

Magnus

En träbock har flytförmåga... (Han skrattar ensam igen.)

Julia

Det är ju synd om henne med ångesten, och honom och hans sömnlöshet! Förtvivlan är inte samhällsnyttig, Karin.

Karin

Det här är ingen pedagogisk pjäs! Vad ska man lära av den? Att livet är kaos? Eller som ett nöjesfält med bössor som har krokig pipa, för att skjuta hål på balonger med?

Julia

Pjäsen kräver något! Den lägger inte upp sig på ett bord för att bli knullad av vem som helst. (Karin och Erik reser sig och går därifrån, Magnus dröjer men går sedan. Hon ropar efter alla.) Vi ses i morgon vid nio!

Regissören

Julia, du har en poäng. Men heter det att spela med eller mot? (Han ler bekymrat.) Det får teaterforskarna bråka om...

Regissören

(Julia är på väg att lämna scenen sist av de fyra skådisarna, efter att ha tagit upp sitt manus från golvet. Han går tankfullt fram och tillbaka.) Julia, kom hit! Jag vill kyssa dig. (Julia gör så, de står länge omslingrade.)

Julia

Du är ju gift!

Regissören

Inte här på teatern.

Julia

Jag är en vanlig tjej med vardagliga normer!

Regissören

Du har möjligheter som du inte ser själv! Jag vill att du och Magnus tar rollerna i pjäsen. Ni kan göra vad som behövs.

Julia

Och nu vill du sätta på mig?

Regissören

Allt i livet handlar inte om sex, Julia. Könskampen är evig, men kvinnans och mannens förening är omöjlig att avstå från eller förhindra.

Julia

Okej, ska jag dra upp klänningen och ställa mig på alla fyra? Är det vad du vill?

Regissören

(Han kysser Julia intensivt igen.) Varför ska folk göra livet så problematiskt i längden? Det är enklare för stunden än de tror. (Han släpper taget om Julias midja.)

Julia

Sex och pengar menar du? (Hon ställer sig på alla fyra, dar upp klänningen över rumpan.) Jag ger mig! Kom nu!

Regissören

Julia, det var inte så här jag menade...

Julia

(Hon skrattar,) Är du impotent? Vad säger din fru?

Regissören

(Han darrar på rösten.) Jag gillar inte att spela teater. Det äkta försvinner i överkligheten.

Julia

Äh, lägg av nu regissören! Kom hit och knulla mig!

Regissören

Har inte du en pojkvän?

Julia

Jo ibland, men nu vill jag knulla! Du har en fru, eller hur? Vem bryr sig om vad som händer på scenen?

Regissören

(Han drar ner byxorna till hälften. De har sex.) Så var det med den saken. (Han drar upp byxorna och tänker sätta sig.)

Julia

(Hon ställer sig upp, omfamnar regissören.) Märkte du inte att det inte gick för mig?

Regissören

Konsten är att låta livet få konsten att ha sin gång. Tillfällen som inte tas till vara blir säd på hälleberget.

Julia

Tänk om jag blir med barn? (Hon är på väg att lämna scenen.) Tänk på det du!

Regissören

Då spelar du bara ut din roll för oss andra. Livet är kaos som din kompis Karin sa. Alla som kan hukar för vindarna i stormen. (Han suckar.) Vi ses imorgon klockan nio.

Julia

Du får jobba på din tolkning av pjäsen i natt, regissören! Den släckta kärlekstörsten... (Hon skrattar till och går därifrån.)

Julia

(Hon kommer i sällskap med Magnus dagen efter. Klockan är nio. Regissören stökar på scenen, flyttar fram det vita bordet plus stolarna.) Jag skulle hälsa från Karin. Hon tackar nej till att fortsätta idag.

Regissören

Det är hennes val, då väntar vi på Erik.

Julia

Han kunde inte heller komma, Karin pratade med honom igår kväll.

Regissören

Jaha, det naturliga urvalet kallas det visst. (Han kliar sig i huvudet.) Då kör vi överlevare igång! Julia kan du hela texten? (Hon nickar.) Magnus funkar det för dig?

Magnus

Jag är inte lika säker på replikerna som Julia.

Regissören

Okej Magnus, då tar jag din roll som Magnus.

Magnus

Kan jag sitta här borta? (Regissören nickar. Han tar en stol från de uppstaplade, sätter sig på avstånd.)

Regissören

Jag vill visa er en tänkbar gestaltning. Ni kommer ihåg att i pjäsen har Marianne och Manus oväntat träffats på Danderyds sjukhus psykmottagning. Hon har ångest och söker hjälp för det. Han har bokat tid för att bli av med sina sömnsvårigheter. De har haft ett förhållande i sex år, men skiljde sig efter ett som gifta.

Magnus

Vi vet det. De struntar ju i mottagningen på psyket!

Regissören

Ja, båda lämnar sjukhuset och går istället till ett utomhusfik i Hagaparken på morgonen. Där sitter de ensamma. På textens yta verkar det som om Marianne och Magnus har sex medan hon sitter i hans knä. Jag vill prova om det inte bara är spelat av båda! Är du klar Julia? (Julia nickar, han sätter sig vid det runda vita bordet, och hon tar plats i hans knä.) Då börjar vi. (Han ser plågad ut medan han öppnar med första repliken.) Tänker du på samma sak som jag?

Julia

(Hon replikerar med hetta.) Att du är så stolt, så oåtkomlig. Att du glömt bort mig. Att du förnekar dina känslor.

Regissören

Var inte så hård, Marianne. Jag har lättare att ta till mig det du säger, om du kommer med antydningar.

Julia

Det enda jag önskar är att bli berörd... och omfamnad av förståelse. Jag vill bli tagen på allvar... av omtanke.

Regissören

Och så tänker du dig att jag ska stå för konsekvenserna?

Julia

(Hon vrider huvudet, ser skarpt i regissörens ansikte.) Kan du inte hålla dig lugn?

Regissören

Jag är knäckt, men inte bruten. Jag lever från och med idag.

Julia

Är du säker på det?

Regissören

Jag är ingen konstruktion av plast eller stål. Som faller ihop... och ger upp utan att kunna läka igen.

Julia

(Hon ger regissören en puss på kinden.) Jag tyckte alltid om, när du ljög för mig förut. Kan du inte ljuga lite mer nu?

Regissören

Mina sömnsvärigheter beror på att jag alltid talar sanning.

Julia

Vad vill du med mig? Varför ville du att vi skulle gå hit?

Regissören

(Han tar Julia runt midjan så hon reser sig, står sedan upp själv.) Okej, vi stannar där!

Julia

(Hon ger regissören ett provocerande leende.) Satt jag för tungt i ditt knä?

Regissören

Inte alls! (Han småskrattar besvärat.) Skådespeleri och teater är två olika saker!

Magnus

Som Karin sa igår tycker jag pjäsen stinker av köttets lust och känslornas motvilja. Det blir ännu tydligare som ni gjorde det nyss!

Julia

Vad sjutton menar du?

Magnus

Att det blir en maktkamp mellan Marianne och rollfiguren Magnus som trappas upp!

Julia

(Hon svarar lugnt.) De kämpar ju med sig själva! Och försöker desperat få stöd av varandra medan de vrider sig runt sitt ego.

Magnus

Julia, det ska bli kul att spela mot dig imorgon. Nu går jag hem och läser på. (Han lämnar scenen med manuset i handen.)

Julia

Äntligen får vi vara för oss själva. Kom hit! Jag vill att du sätter på mig när jag ligger på bordet. (Hon lägger sig snabbt på det vita runda bordet klädd i klänning.)

Regissören

Julia, jag har en fru att åka hem till!

Julia

Tror du jag bryr mig? Det gjorde i alla fall inte du igår. Gillar du inte kvinnor som tar för sig? Du får knulla och komma i mig.

Regissören

(Han flinar.) Du och Magnus har redan blivit ensamma om rollerna...

Julia

Jag fick ingen orgasm igår, nu vill jag ha en! Du måste hålla på lite längre så jag hinner med. Titta, jag har inga trosor på mig! (Hon fingrar sig långsamt i skrevet.)

Regissören

Män är korkade djur, annars skulle inga barn bli gjorda. (Han släpper ner byxorna mot golvet och börjar älska med Julia.)

Julia

Inte så fort! Jag vill hinna med. (Hon skriker högt. Regissören avbryter efter en stund.) Gud så skönt. Varför kom du inte?

Regissören

Jag vill inte låtsas. Eller spela teater...

Julia

Det är bara kvinnor som kan!

Regissören

(Han skrattar, drar upp byxorna. Julia ligger kvar å bordet.) Könsskillnaderna har tydligen jämnat ut sig.

Julia

Det är nu du ska du fråga om jag vill ha ett barn med dig! Har du aldrig hört den repliken förr? Tror du jag kom i lyckliga omständigheter nyss?

Regissören

Så fort går det inte. Coitus interruptus kallar medicinarna det. Du måste spela din roll när reprådet kommer och tittar, så vi kan arbeta vidare med lön för mödan.

Julia

(Hon har hårt tonfall.) Din fru heter väl Thalia, gissar jag. Hon och du blir säkert lyckliga i massor av år! (Regissören skakar nekande på huvudet, hon ser sig omkring efter kvarglömda saker, lämnar sedan scenen och går temperamentsfullt därifrån.)

Julia

(Dagen efter anländer Julia i sällskap med Magnus.) Vi har repat manus hela natten. Kom igen nu regissören och visa oss vad du vill att vi går för!

Regissören

Bär fram bordet och stolarna mitt på scenen, är ni snälla! Jag sätter mig i salongen.

Magnus

(Han håller pjasmanuset hoprullat i handen, sätter sig på en av de vita gjutjärnsstolarna som burits fram.) Julia och jag kan replikerna nu.

Julia

(Hon tar stolen bredvid Magnus, lägger manuset på bordet.) Var vill du vi ska börja, regissören?

Magnus

Kan vi börja på sidan... (Han bläddrar i sitt manus) ... sidan elva?

Regissören

Varsågoda!

Magnus

(Han gör sig beredd medan Julia letar efter rätt ställe, hittar det, lägger sitt manus på golvet och tar plats vid det runda vita bordet mitt emot honom.) Nu kommer molnen. Jag vet att det bara är vattenånga. Men för mig är molnen förbannat frustrerande...

Julia

Alla moln försvinner förr eller senare! De driver bara omkring... Men om de slår ihop sig och täcker hela himlen, då står jag ut med dem. Tror du mig om jag säger att jag tycker om molnen ibland?

Magnus

Varför bryr du dig om molnen?

Julia

När du var liten låg du säkert på rygg i gräset. Och tittade upp mot den blå himlen. Det gjorde jag. Så kom molnen... Fantiserade inte du om vad de föreställde? Säg du inte ett slott... eller en drake?

Magnus

Det var alltför länge sedan.

Julia

Jag blir ledsen när du säger så.

Magnus

Bry dig inte om mina fantasier!

Julia

Jag känner att det här kanske är sista gången vi ses.

Magnus

Mina drömmar har väl ingenting med din verklighet att göra.

Julia

Jag mår så dåligt, eftersom du inte njuter av sommar och sol.

Magnus

Vad fan säger du? Tror du att jag bara begriper mig på kalla siffror? Molnen är mina vänner. De tränger sig inte på, de svävar. Jag gillar att jag inte kan ta i dem. Det är bara vattenånga.

Julia

Varför blev du aldrig arg på mig, när vi levde tillsammans? Varför tog du mig inte på allvar?

Magnus

Jag låg alltid på rygg i gräset. Och stirrade på himlen. När den var klarblå.

Regissören

Tack, vi stannar där. Bra att ni både frigjort er från texten och tagit in den! (Han reser sig från stolen i salongen.) Den här biten är både poetisk och romantisk, därför vill jag att ert kroppsspråk ska vara tvärt om. (Han går upp på scenen och instruerar livligt Julia och Magnus, som rör sig för att hitta vad han söker. Publiken hör inte, men ser agerandet koreografiskt.)

Magnus

Ursäkta, jag måste gå på toaletten. Min mage fungerar dåligt idag. (Han lämnar scenen.)

Julia

Har du något emot att kvinnor tar initiativ?

Regissören

Vad menar du? Alla som har ett behov av att uttrycka sig på olika sätt måste få göra det!

Julia

På scenen ja... kanske...

Regissören

Vi är ju där nu! Hur ofta tror du folk minns en föreställning? (Han ser på sin klocka.)

Julia

Jag har bjudit hem Magnus på middag ikväll. Sedan ska vi prata igenom texten som du sa.

Regissören

Det är bra! Imorgon tar vi oss igenom hela Den släckta kärlekstörsten. (De plockar ihop och han lämnar scenen. Julia sätter sig och väntar på Magnus. Han ropar vid utgången.) Du vet väl var man släcker belysningen? (Julia nickar.)
